

วิธีทำความสะอาดท่อหลอดลมคอ มีขั้นตอนดังนี้

1. ล้างมือให้สะอาด และเช็ดให้แห้ง
2. มือข้างที่ไม่ถนัดจับท่อหลอดลมคอชั้นนอก ส่วนมือข้างที่ถนัดหมุน ล็อคซ้ำๆ และถอดท่อหลอดลมคอชั้นในจากคอ แชน้ำทิ้งไว้ 5-10 นาที
3. ล้างท่อชั้นในด้วยสบู่ ทั้งด้านนอกและด้านใน แปรงท่อด้านในด้วย แปรงขนาดเล็ก จนกว่าเสมหะหลุดออกหมด และล้างด้วยน้ำให้สะอาด โดยการเปิดน้ำก๊อกให้ไหลผ่านภายในท่อหลอดลมคอ
4. นำท่อชั้นในชนิดโลหะต้มในน้ำเดือดนาน 30 นาที แล้วนำขึ้นมาวางไว้ให้หายร้อน
5. ก่อนนำไปใช้ ต้องสลัดท่อชั้นในให้แห้งสนิท ไม่ให้มีหยดน้ำค้างอยู่ในท่อเลย
6. ให้ผู้ป่วยไอเอาเสมหะออกจากคอ หรือดูดเสมหะจากท่อหลอดลมคอ ชั้นนอกที่ติดอยู่กับผู้ป่วย ด้วยลูกยางแดง หรือใช้เครื่องดูดเสมหะ การดูดแต่ละครั้งไม่ควรนานเกิน 10 วินาที
7. สวมท่อหลอดลมคอชั้นในกลับไปหาคอผู้ป่วยซ้ำๆ แล้วหมุนล็อคท่อหลอดลมคอให้สนิท เพื่อป้องกันท่อเลื่อนหลุดออกมา

วิธีทำความสะอาดรูเจาะคอ

อุปกรณ์ที่ใช้ทำแผล ประกอบด้วย

1. ปากคีบ
2. น้ำเกลือออร์มัล 0.9 %
3. กรรไกร
4. สำลีกลม
5. ไม้พันสำลี
6. ผ้าก๊อสน์เหลี่ยมขนาด 3 นิ้ว x 3 นิ้ว

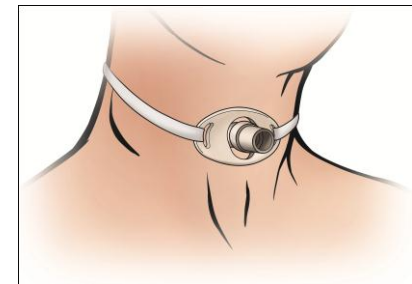
7. พลาสเตอร์ม้วนขนาด 0.5 นิ้ว
8. ถุงพลาสติก

วิธีทำความสะอาดแผลเจาะคอ มีขั้นตอนดังนี้

1. ล้างมือให้สะอาดและเช็ดให้แห้ง
2. นั่งหน้ากระจก แต่ถ้าผู้ป่วยเป็นเด็กเล็ก หรือผู้สูงอายุที่ไม่สามารถทำแผลได้เอง ต้องมีผู้ดูแลทำแผลให้ โดยให้ผู้ป่วยอยู่ในท่านอนหงาย หนุนต้นคอด้วยผ้า หรือหมอนเล็กๆ เพื่อให้คอแอ่นขึ้นเล็กน้อย
3. ใช้กรรไกรตัดพลาสเตอร์ที่ติดบนก๊อสน์ และค่อยๆ ดึงผ้าก๊อสน์ผืนเก่าที่รองใต้ท่อหลอดลมคอของผู้ป่วยออก
4. ใช้ปากคีบคีบสำลี และเทน้ำเกลือออร์มัล 0.9 % ลงบนสำลีพอหมาด เช็ดผิวหนังบริเวณรอบรูท่อหลอดลมคอ และบริเวณรอบๆ แผลโดยวนจากด้านในชิดกับท่อ ออกด้านนอกจนสะอาด
5. เทน้ำเกลือลงบนปลายไม้พันสำลีพอหมาด แล้วเช็ดผิวหนังบริเวณใต้ท่อหลอดลมคอทั้งด้านบนและด้านล่าง ทั้งด้านซ้ายและด้านขวา และทำซ้ำด้วยสำลี หรือไม้พันสำลีอันใหม่จนสะอาด
6. ใช้ปากคีบคีบผ้าก๊อสน์มาพับครึ่ง รองใต้แป้นท่อหลอดลมคอที่สะอาด แล้วปิดพลาสเตอร์ยึดชายผ้าก๊อสน์ด้านบนและด้านล่างเข้าด้วยกัน เพื่อป้องกันท่อหลอดลมคอเสียดสีกับผิวหนัง
7. อุปกรณ์ที่ใช้แล้ว ได้แก่ ปากคีบ ให้ล้างและต้มฆ่าเชื้อทันทีในน้ำเดือดนาน 30 นาที ส่วนของสกรปรกอื่นๆ ใส่ถุงพลาสติก และปิดปากถุงให้แน่นก่อนทิ้ง

การดูแลหลอดลมคอ หลังการเจาะคอ

ภาควิชาโสต ศอ นาสิกวิทยา
คณะแพทยศาสตร์
มหาวิทยาลัยนเรศวร

การดูแลท่อหลอดลมคอหลังการเจาะคอ

ท่อหลอดลมคอ คือท่อที่ใส่เข้าไปในหลอดลมคอ ภายหลังจากการเจาะคอ โดยใส่ผ่านผิวหนังและกล้ามเนื้อคอ เพื่อให้อากาศสามารถผ่านเข้าสู่หลอดลมและปอดโดยไม่ต้องผ่านช่องจมูกและลำคอส่วนบน และยังเป็นทางให้ผู้ป่วยไอเอาเสมหะออกจากหลอดลม หรือดูดเสมหะออกจากหลอดลมได้

ลักษณะของท่อหลอดลมคอ เป็นท่อโค้ง 2 ชั้น ประกอบด้วย ท่อชั้นนอก และท่อชั้นใน สวมซ้อนกัน สามารถถอดแยกออกจากกันได้ ท่อชั้นในสามารถถอด และล้างเสมหะออกได้ เพื่อป้องกันการอุดตันของเสมหะ เมื่อต้องใส่ระยะยาว

ชนิดของท่อหลอดลมคอ ท่อหลอดลมคอแบ่งออกเป็น 2 ชนิด ได้แก่ ชนิดพลาสติก และชนิดโลหะ

การดูแลท่อหลอดลมคอหลังการเจาะคอมีดังนี้

1. การดูดเสมหะจากท่อหลอดลมคอสามารถทำได้โดยใช้ลูกยางแดง หรือใช้สายที่ต่อกับเครื่องดูดเสมหะ โดย
 - 1.1. หากเลือกใช้ลูกยางแดงให้บีบลมก่อนใส่ปลายลูกยางแดงเข้าไปในท่อหลอดลมคอลึกประมาณ 1 นิ้ว จึงปล่อยลูกยางแดงให้ดูดเสมหะเข้ามาในลูกยางแดงและหลังจากใช้เสร็จให้ทำความสะอาดลูกยางแดงด้วยน้ำสบู่และล้างด้วยน้ำร้อนและผึ่งให้แห้งทุกครั้ง
 - 1.2. หากเลือกใช้สายที่ต่อกับเครื่องดูดเสมหะให้ใส่ถุงมือปราศจากเชื้อก่อนจับสายดูดเสมหะและต้องใช้เทคนิคปราศจากเชื้อตลอดเวลาที่ดูดเสมหะ

* โดยไม่แนะนำให้ทำการดูดเสมหะหลังจากรับประทานอาหารเสร็จทันที เนื่องจากเสี่ยงต่อการสำลักอาหาร

2. ควรทำความสะอาดท่อหลอดลมคอทุกครั้งที่อยู่สีกหายใจไม่สะดวก โดยอย่างน้อยควรทำความสะอาดท่อหลอดลมคอวันละ 2 ครั้งเพื่อป้องกันท่อหลอดลมคออุดตัน
3. ควรทำความสะอาดรูเจาะคอพร้อมกับเปลี่ยนผ้าก๊อสรองท่อเจาะคอเมื่อผ้าก๊อสรองท่อเจาะคอเปียกหรือสกปรก โดยอย่างน้อยควรทำความสะอาดรูเจาะคอพร้อมกับเปลี่ยนผ้าก๊อสรองท่อเจาะคอวันละ 2 ครั้ง
4. ผู้ป่วยสามารถพูดออกเสียงเพื่อสื่อสารกับผู้อื่นได้โดยการใช้ปลายนิ้วมืออุดรูท่อหลอดลมคอก่อนพูด แต่เสียงจะไม่ดังมากและพูดเป็นประโยคได้สั้นกว่าเมื่อเทียบกับคนปกติ
5. หากมีเสมหะมากและต้องการไอเอง ให้สูดลมหายใจเข้าเต็มที่ก่อนหายใจออกพร้อมกับไอออกมาแรงๆ
6. ควรใช้ผ้าพันคอปิดรูของท่อหลอดลมคอ เพื่อป้องกันสิ่งแปลกปลอมหรือฝุ่นละอองเข้าหลอดลม
7. ผู้ป่วยสามารถอาบน้ำและสระผมได้ตามปกติ แต่ควรระวังน้ำกระเด็นเข้าสู่ท่อหลอดลมคอ นอกจากนี้ผู้ป่วยควรงดว่ายน้ำ งดเล่นน้ำและงดเดินทางทางน้ำ เนื่องจากจะทำให้เสียชีวิตจากการสำลักน้ำได้
8. หากเดินทางออกนอกบ้าน ควรเตรียมท่อชั้นในที่ทำความสะดวกแล้วไปเปลี่ยนด้วย
9. สามารถรับประทานอาหารได้ตามปกติ
10. ไม่ควรเปลี่ยนเชือกผูกท่อหลอดลมเอง หากเชือกหลุดหรือเปื้อน ควรมาเปลี่ยนที่โรงพยาบาล
11. แพทย์จะถอดท่อหลอดลมคอออก ก็ต่อเมื่อได้รับการรักษาเหตุของโรคที่ทำให้ต้องเจาะคอแล้ว

12. ควรมาพบแพทย์ก่อนนัดเมื่อมีอาการดังนี้

- 12.1. ท่อหลอดลมคอหลุด ท่อชั้นในหาย หรือใส่เข้าไม่ได้
- 12.2. หายใจลำบาก หอบเหนื่อย แม้ว่า จะดูดเสมหะ หรือถอดล้างท่อชั้นในแล้วก็ตาม
- 12.3 มีการติดเชื้อที่แผลเจาะคอเช่น มีไข้สูง ปวด บวม แดง มีหนองออกจากแผล
- 12.4 มีเลือดออกจากท่อหลอดลมคอ หรือจากรอบๆท่อ
- 12.5 มีการติดเชื้อในปอด หรือหลอดลม เช่น ไอมาก เสมหะข้น มีสีเขียว สีเหลืองและมีกลิ่นเหม็น และมีไข้ร่วมด้วย

วิธีทำความสะอาดท่อหลอดลมคอ

วัตถุประสงค์ของการถอดล้างท่อหลอดลมคอ

เพื่อป้องกันการอุดตัน และการติดเชื้อของท่อหลอดลมคอ

อุปกรณ์ที่ใช้ทำความสะอาดท่อหลอดลมคอ ประกอบด้วย

1. ภาชนะใส่น้ำ
2. ชาม หรือหม้อ
3. แปรงขนาดเล็ก
4. สบู่
5. ลูกยางแดง หรือเครื่องดูดเสมหะ